

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 705/2022

12.07.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Невенке Важић и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Александра Грујичића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 56/21 од 01.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 275/22 од 04.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.07.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници К 56/21 од 01.11.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 275/22 од 04.04.2022. године у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници К 56/12 од 01.11.2021. године, окривљени АА, оглашен је кривим због два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ и кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, па му је за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ извршено на штету оштећене ББ, изречена условна осуда тако што је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, док су му за два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ извршена на штету малолетних оштећених ВВ и ГГ утврђене казне затвора у трајању од по осам месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и два месеца. На основу члана 80. и 84. КЗ, према окривљеном је изречена мера безбедности обавезно лечење алкохоличара, које ће се извршити у Заводу за извршење казне и одређено да ће иста трајати док постоји потреба за лечењем, али не дуже од изречене казне, као и да ће се време проведено на извршењу мере урачунати у казну затвора. Оштећене ББ и ВВ и малолетена оштећена ГГ су са

имовинскоправним захтевима упућене на парницу. На основу члана 264. став 1. ЗКП, окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка и то Основном јавном тужилаштву у Лозници у износу од 15.233,82 динара и оштећенима у износу од 111.000,00 динара као и да Основном суду у Лозници плати паушал у износу од 5.000,00 динара, све у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 275/22 од 04.04.2022. године, усвајањем жалбе браниоца окривљеног, првостепена пресуда је преиначена у делу одлуке о казни, тако што су окривљеном за кривична дела за која је оглашен кривим првостепеном пресудом претходно утврђене казне и то за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ извршено на штету оштећене ББ, казна затвора у трајању од једног месеца и за два кривична дела насиље у породици из члана 194. став 3. у вези става 1. КЗ, извршена на штету малолетних оштећених ВВ и ГГ, казне затвора у трајању од по седам месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године док су, жалба браниоца окривљеног у преосталом делу и жалба Основног јавног тужиоца у Лозници, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Грујичић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине обе побијане пресуде или само другостепену пресуду и предмет врати првостепеном или другостепеном суду, али другом већу, на поновно суђење или да побијане пресуде укине и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да се побијана правноснажна пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на извештајима Центра за социјални рад „21. Септембар“ у Крупњу, број ../20 од 04.05.2020. године и број ../20 од 10.06.2020. године и на основу исказа сведока ДД, датог пред Основним јавним тужиоцем у Лозници, дана 25.09.2022. године, са образложењем да су наведени извештаји сачињени од стране сведока ДД, радника Центра за социјални рад у Крупњу на основу изјава мал. оштећених ВВ и ГГ, које су у току поступка биле ослобођене од дужности сведочења у смислу члана 94. ЗКП, па је у том смислу незаконит и исказ овог сведока, дат пред Основним јавним тужиоцем у Лозници, када се изјашњавала о чињеницама које су јој само посредно познате на основу изјава малолетних оштећених, изнетих приликом испитивања у Центру за социјални рад, тим пре када се има у виду чињеница да наведени сведок уопште није испитан на главном претресу, већ је само прочитан њен исказ из истраге.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наводе садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА, истицао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и на страни 3, у шестом ставу и на страни 4, у првом ставу образложења пресуде дао јасне и довољне разлоге за закључак да цитирани извештаји Центра за социјални рад у Крупњу и исказ сведока ДД, дат пред Основним јавним тужиоцем у Лозници нису незаконити докази, које разлоге Врховни касациони суд прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Поред изнетог, Врховни касациони суд налази да је чланом 94. ЗКП, прописано да су од дужности сведочења ослобођена одређена лица (с обзиром на однос који имају према окривљеном), у циљу избегавања нарушавања породичних односа, и та привилегија се примењује искључиво када побројана лица треба испитати у својству сведока у кривичном поступку. Дакле, ова привилегија је установљена само у корист лица означених у овом члану и не односи се на друга лица која се испитују у својству сведока. Следствено изнетом, како из списка предмета, произлази да је сведок ДД, испитана у истрази од стране Основног јавног тужиоца у Лозници у складу са законским одредбама које се односе на испитивање сведока, а из садржине њеног исказа произлази да се овај сведок, као радник Центра за социјални рад, изјашњавала о сазнањима до којих је дошла у вези са предметним догађајем у оквиру обављања активности из свог делокруга рада, то наведени исказ, по оцени овога суда, представља доказ на коме се пресуда може заснивати. Околност да су привилеговани сведоци искористили своје право да не сведоче на главном претресу не може утицати на законитост других доказа, у конкретном случају на исказ сведока ДД, која се изјашњавала о чињеницама до којих је дошла при вршењу активности из свог делокруга у оквиру којих је обављала разговор са малолетним оштећенима које су касније у кривичном поступку искористиле своје право да не сведоче.

Према наводима захтева за заштиту законитости, окривљеном је оптужницом Основног јавног тужиоца у Лозници стављено на терет да је критичном приликом оштећенима упутио прецизно наведене увредљиве речи, а да је суд, имајући у виду да током поступка није било доказа да је окривљени оштећенима упутио било какве увредљиве речи, окривљеног огласио кривим, да је „изговорио доста увредљивих речи“, чиме је повређен објективни идентитет оптужбе.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП, прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе, садржане у поднетој, односно на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле,

између оптужбе и пресуде мора да постоји идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту, додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, по налажењу овога суда, побијаном правноснажном пресудом није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни а ни субјективни идентитет оптужбе имајући у виду, да је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужног акта. Наиме, у чињеничном опису дела датом у изреци првостепене пресуде, означене су конкретне увреде које је окривљени упутио оштећенима и наведено да је окривљени свим трима оштећенима изговорио још доста увредљивих речи, који наводи су садржани и у чињеничном опису дела датом у диспозитиву оптужног акта. Тиме, што су из чињеничног описа дела у првостепеној пресуди изостављени наводи да је окривљени истеривао оштећене из куће рекавши им да не долазе до 06.05.2020. године и да се малолетним оштећенима обратио речима: „Да му кћерке не требају, да му треба син, да му се семе затрло са њима двома“, по оцени овога суда, суд је чињенични опис дела у изреци пресуде ускладио са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу на основу изведених доказа, налазећи да изнети наводи оптужбе нису доказани. Поступајући на изнети начин, кривичнопроцени положај окривљеног није погоршан, већ је изостављањем предметних навода у изреци пресуде, умањена криминална количина која се окривљеном ставља на терет, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева да је правноснажном пресудом оптужба прекорачена, односно да је повређен објективни идентитет пресуде и оптужбе.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да побијаном правноснажном пресудом није учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред изнетог, бранилац у захтеву наводи и то да су разлози првостепене пресуде у делу који се односи на угрожавање спокојства и телесног интегритета својих кћерки, применом насиља, дрским и безобзирним понашањем, противречни изреци пресуде, затим да су разлози пресуде о чињеницама које су предмет доказивања потпуно нејасни и у знатној мери противуречни, као и да о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противуречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датих у поступку и самих тих исправа или записника. По оцени овога суда, бранилац окривљеног изнетим наводима указује на недостатке пресуде који су прописани као повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Осталим наводима захтева, да ниједним доказом изведеним током поступка није утврђено да је окривљени предузео радње описане у изреци пресуде, имајући у виду да су се оштећене користиле правом привилегованих сведока и одбиле да сведоче, затим да је оштећена ББ негирала да је окривљени критичном приликом вређао малолетне

кћерке, те да из налаза и мишљења вештака медицинске струке – хирурга, произлази да повреде које су задобиле општећене нису везане за предметни догађај, односно да истих нема, тако да, по мишљењу вештака, нису ни нанете, по оцени овога суда, бранилац окривљеног цени изведене доказе и износи своје чињеничне закључке који су другачији од оних утврђених у побијаним правноснажним пресудама, чиме указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажној пресуди, односно на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 440. ЗКП, Врховни касациони суд је захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић